Samband sveitarfélaga á Austurlandi
Tjarnarbraut 39e · 700 Egilsstaðir · Sími 470 3800 · ssa@ssa.is · www.ssa.is

Ályktanir aðalfundar SSA 2015

Ályktanir um umhverfis- og samgöngumál

Samgöngumál – flug

Egilsstaðaflugvöllur
Aðalfundur SSA haldinn á Djúpavogi 2. og 3. október 2015 lýsir yfir vilja til að taka þátt í þeirri nauðsynlegu stefnumörkun sem þarf að eiga sér stað í íslenskri ferðaþjónustu. Fjölgun ferðamanna og álag á ferðamannastaði á sunnanverðu landinu sem og á Keflavíkurflugvöll hefur náð þolmörkum, eins og margoft hefur sýnt sig, því er brýnt að leita lausna til framtíðar. Fundurinn bendir á Egilsstaðaflugvöll sem augljósa aðra fluggátt inn í landið og rökréttan hluta af þeirri heildarlausn sem nauðsynleg er í málefnum ferðaþjónustu á Íslandi. Þegar hefur verið unnin nauðsynleg greiningar- og undirbúningsvinna en mikilvægt er að búa flugvöllinn, sem er varaflugvöllur Keflavíkurflugvallar, þannig úr garði að hann uppfylli kröfur um þjónustustig vegna aukinnar umferðar. Brýnt er að ríkið tryggi nauðsynlegt fjármagn til þessara framkvæmda, þá sérstaklega flughlaða. Um leið verður ríkið að flýta eins og framast er unnt vinnu um mótun framtíðarstefnu sem geri ráð fyrir annarri fluggátt inn í landið. Áfram verður unnið af fullum þunga að markaðsetningu Egilsstaðaflugvallar af hálfu hagsmunaðila, s.s. fyrirtækja í ferðaþjónustu, Isavia, ríkis og sveitarfélaga á Austurlandi.

Þyrlusveit á Austurlandi
Aðalfundur SSA haldinn á Djúpavogi 2. og 3. október 2015 leggur áherslu á að unnið verði að því að aðstaða og hluti útgerðar þyrlusveitar Landhelgisgæslunnar verði á Egilsstaðaflugvelli. Einnig verði tryggt að Egilsstaðaflugvöllur verði byggður upp sem flugmiðstöð vegna starfsemi sem tengd er hugsanlegri olíuleit á Drekasvæðinu.

Innanlandsflug
Aðalfundur SSA haldinn á Djúpavogi 2. og 3. október 2015 leggur áherslu á mikilvægi innanlandsflugs og að það verði skilgreint sem almenningssamgöngur og jafnsett öðrum slíkum. Þrátt fyrir að starfshópur um endurskoðun á verðlagningu innanlandsflugs hafi skilað skýrslu, hefur ekkert áunnist í því að endurskoða óhóflega verðlagningu á innanlandsflugi. Fundurinn skorar á hlutaðeigandi flugrekstraraðila og ríkisstjórn að grípa þegar í stað til aðgerða hvað þetta brýna hagsmunamál landsbyggðanna varðar. Áfram er lögð áhersla á áætlunarflug til Vopnafjarðar með tengiflugi við Akureyri og mikilvægt er að veita áfram nægjanlegu fjármagni til viðhaldsframkvæmda á Vopnafjarðarflugvelli. Fundurinn fagnar því að nú skuli sjá til lands hvað varðar lagningu bundins slitlags á Norðfjarðarflugvöll þannig að hann megi þjóna sjúkraflugi sem best.

Reykjavíkurflugvöllur
Aðalfundur SSA haldinn á Djúpavogi 2. og 3. október 2015 áréttar fyrri ályktanir um mikilvægi þess að staðsetning Reykjavíkurflugvallar haldist óbreytt. Ætli Reykjavík að standa undir nafni sem höfuðborg alls landsins er mikilvægt að ráðamenn geri sér grein fyrir þeirri staðreynd að stór hluti landsmanna þarf að sækja nauðsynlega þjónustu til höfuðborgarinnar með flugsamgöngum.

Einnig hvetur fundurinn samgönguyfirvöld til þess að huga að uppbyggingu samgöngumiðstöðvar við Reykjavíkurflugvöll til að tryggja samþættingu allra samgangna innanlands.

Samgöngumál – jarðgöng og vegagerð

Jarðgangagerð
Aðalfundur SSA, haldinn á Djúpavogi dagana 2. og 3. október 2015, leggur þunga áherslu á þá sameiginlegu framtíðarsýn að byggðir á Mið-Austurlandi, Fjarðabyggð, Seyðisfjörður og Fljótsdalshérað, verði tengdar saman með samgöngum til þess að rjúfa vetrareinangrun og efla framtíðarmöguleika svæðisins sem eins atvinnu-og þjónustusvæðis.

Fundurinn telur brýnt að tryggja strax á fjárlögum næsta árs fjármagn til að ljúka nauðsynlegum rannsóknum vegna jarðganga undir Fjarðarheiði á milli Fljótsdalshéraðs og Seyðisfjarðar, sem er forgangsverkefni í jarðgangnagerð á Austurlandi, enda aðstæður íbúa á Seyðisfirði slíkar á vetrum að ekki verður við það unað lengur. Þá þarf að ráðast í rannsóknir á öðrum gangakostum, á milli Norðfjarðar og Seyðisfjarðar um Mjóafjörð.

Lögð er áhersla á að við gerð og uppsetningu samgönguáætlunar og gerð fjárlaga verði jarðgangagerð og rannsóknir vegna þeirra fjármögnuð með sérstökum hætti þannig að aðrar mikilvægar framkvæmdir í samgöngumálum landshlutans dragist ekki sökum fjárskorts.

Nýframkvæmdir

a) Aðalfundur SSA haldinn á Djúpavogi 2. og 3. október 2015 leggur nú sem fyrr þunga áherslu á að uppbyggingu heilsársvegar um Öxi verði flýtt frá núverandi samgönguáætlun enda um forgangsverkefni að ræða. Jafnframt er ítrekuð fyrri ályktun um að Vegagerðin framkvæmi faglegt mat á legu þjóðvegar nr. 1 um Austurland. Óskað er eftir því að vinnu við matið verði hraðað eins og kostur er og niðurstöður þess verði kynntar samgöngunefnd SSA hið fyrsta. Afar brýnt er að lokið verði lagningu slitlags og endurbyggingu eftirtalinna vega; um Breiðdal, Suðurfjarðarveg, Hamarsfjörð og Borgarfjarðarveg til að tryggja umferðaröryggi, ekki síst í ljósi aukins umferðarþunga.
b) Aðalfundur SSA haldinn á Djúpavogi 2. og 3. október 2015 fagnar því að samkvæmt þingsályktunartillögu um samgönguáætlun 2015-2018 á að ljúka lagningu slitlags í botni Berufjarðar og ljúka þar með lagningu slitlags á

hringleið um Ísland. Fundurinn krefst þess að þessari framkvæmd verði flýtt og ljúki eigi síðar en í lok árs 2017.

c) Aðalfundur SSA haldinn á Djúpavogi 2. og 3. október 2015 fagnar því einnig að í þingsályktunartillögu um samgönguáætlun 2015-2018 er gert ráð fyrir því að hefja lagningu slitlags um Skriðdal á tímabilinu. Fundurinn treystir því að við það verði staðið.

d) Aðalfundur SSA haldinn á Djúpavogi 2. og 3. október 2015 telur afar brýnt að gætt sé sérstaklega að umferðaröryggi við nýjar samgönguframkvæmdir og viðhald samgöngumannvirkja.

Viðhald vega

Aðalfundur SSA haldinn á Djúpavogi 2. og 3. október 2015 skorar á Alþingi að tryggja mun meira fjármagn til viðhalds vega og vetrarþjónustu í landshlutanum. Sérstök áhersla verði lögð á vetrarþjónustu á vegum svo tryggja megi sem best aðgengi, og þar með öryggi allra íbúa á svæðinu, við fjórðungssjúkrahúsið og við Egilsstaðaflugvöll. Tryggja verður bætt þjónustustig að vetrum, benda má á að hluti þjóðvegar eitt sem liggur um Breiðdalsheiði fær ekki þá vetrarþjónustu sem slíkum vegi ber. Þá er brýnt að hefja endurbyggingu og lagningu slitlags á Upphéraðsvegi um Fell og efri Jökuldal, á vegi um Jökulsárhlíð og Hlíðarveg. Fundurinn skorar á innanríkisráðuneytið og Vegagerðina, í samráði við Samband íslenskra sveitarfélaga, að endurskoða reglur um helmingamokstur sem eru nú ákaflega íþyngjandi fyrir þau sveitarfélög sem undir hann falla.

Brýr

Aðalfundur SSA haldinn á Djúpavogi 2. og 3. október 2015 leggur til að bygging nýrrar brúar yfir Lagarfljót við Egilsstaði verði sett í forgang framkvæmda við brúargerð á landinu. Nauðsynlegt er jafnframt að ráðast í átak til að fækka einbreiðum brúm í landshlutanum.

Samgöngumál - almenningssamgöngur

Aðalfundur SSA haldinn á Djúpavogi 2. og 3. október 2015 telur nauðsynlegt að því lagaumhverfi sem almenningssamgöngur búa við í dag verði breytt þannig að lagalegt umboð til aksturs verði skýrt. Það verður gert með setningu sérstakra laga um almenningssamgöngur. Jafnhliða sé tryggt að almenningssamgöngur verði ekki skattlagðar og því beint til Alþingis að tryggja að sveitarfélög fái innskatt vegna útvistaðrar akstursþjónustu. Slík lagasetning er skilyrði þess að landshlutasamtök sveitarfélaga komi að slíkum rekstri. Fundurinn óskar eftir viðræðum við ríkisvaldið um stöðu almenningssamgangna fyrir lok fjárlagagerðar ársins 2016. Þá ályktar fundurinn jafnframt að fela stjórn SSA að taka upp viðræður við innanríkisráðuneytið um kostnað sem tengist málaferlum þeim sem sambandið stendur í sem tilkominn er vegna forsendubrests samningsins.

Samgöngumál – hafnir og hafnsækin þjónustu

Hafnir
Aðalfundur SSA haldinn á Djúpavogi 2. og 3. október 2015 leggur áherslu á að haldið verði áfram að styrkja hafnarframkvæmdir í samræmi við 24. gr. hafnarlaga og tryggðar verði auknar fjárveitingar til Hafnabótasjóðs.

Skemmtiferðaskip - ferjur
Aðalfundur SSA haldinn á Djúpavogi 2. og 3. október 2015 telur mikilvægt að sveitarfélög og hagsmunaðilar í landshlutanum vinni saman og hafi samráð um markaðsetningu og móttöku skemmtiferðaskipa. Ferju- og skemmtiferðaskipahöfnin á Seyðisfirði hefur sérstöðu í hópi slíkra hafna á Austurlandi. Áframhaldandi sterk markaðssetning áfangastaða landshlutans mun halda áfram að fjölga komum skemmtiferðaskipa og þannig styrkja áfangastaðinn Austurland.

Samgöngumál – fjarskipti
Aðalfundur SSA haldinn á Djúpavogi 2. og 3. október 2015 leggur áherslu á það sanngirnismál að allir íbúar landsins hvort sem þeir búa í þéttbýli eða dreifbýli eigi kost á ljósleiðaratengingu sem stenst nútímakröfur. Fundurinn fagnar skýrslu starfshóps um alþjónustu í fjarskiptum og útbreiðslu háhraða nettenginga á Íslandi og þeim markmiðum og þeirri samstarfsleið sem þar er mælt með. Fundurinn hvetur ríkisstjórn og Alþingi til að tryggja nauðsynlegt fjármagn til framkvæmdanna og horft verði til byggðasjónarmiða við forgangsröðun þeirra. Þá er brýnt að tryggja hagsmuni þeirra sveitarfélaga sem reiðubúin eru að ganga frá samningi við ríkið um ljósleiðaravæðingu.

Fráveitumál
Aðalfundur SSA haldinn á Djúpavogi 2. og 3. október 2015 telur brýnt að hraða vinnu við endurskoðun reglugerðar um fráveitur og skólp. Teknar verði upp viðræður við ríkið um leiðir til þess að ljúka því verkefni að innleiða tilskipun um fráveitur með fullnægjandi hætti, svo sem með því að fella niður virðisaukaskatt af fráveituframkvæmdum sveitarfélaga.

Svæðisáætlun um meðferð úrgangs
Aðalfundur SSA haldinn á Djúpavogi 2. og 3. október 2015 hvetur aðildarsveitarfélögin til þess að sameinast um endurskoðun á svæðisáætlun um meðferð úrgangs í samræmi við ákvæði laga um meðhöndlun úrgangs nr. 55/2003.

Refa- og minkaveiðar
Aðalfundur SSA haldinn á Djúpavogi 2. og 3. október 2015 skorar á ríkisvaldið að leggja aukið fjármagn til sveitarfélaga vegna nauðsynlegra refa- og minkaveiða. Kostnaður vegna veiðanna leggst mjög misþungt á sveitarfélög og oft fellur mikill kostnaður á fámenn en landstór sveitarfélög. Fundurinn telur endurgreiðslur á virðisaukaskatti til sveitarfélaganna vegna veiðanna verði að koma til framkvæmda eigi síðar en um komandi áramót.

Uppbygging á friðlýstum svæðum og aukin áhersla á náttúruvernd og ábyrga umgengni
Aðalfundur SSA haldinn á Djúpavogi 2. og 3. október 2015 áréttar að umsjón og eftirlit með friðlýstum svæðum er best fyrirkomið heima í héraði. Fundurinn hvetur sveitarfélög til að skoða hvort friðlýsa eigi svæði sem til þess eru fallin. Samhliða friðlýsingu er mikilvægt að vinna verndar- og stjórnunaráætlanir fyrir slík svæði svo þau séu í stakk búin til að taka við auknum ferðamannastraumi og ágangi. Fundurinn leggur ríka áherslu á að ríkisvaldið leggi til mun meiri fjármuni til uppbyggingar á friðlýstum svæðum, þannig að sveitarfélög sjái sér í ríkara mæli hag í því að taka að sér umsjá og rekstur slíkra svæða.

Ályktanir frá allsherjarnefnd

Áfangastaðurinn Austurland
Aðalfundur SSA haldinn á Djúpavogi 2. og 3. október 2015 fagnar vinnu við verkefnið „Áfangastaðurinn Austurland“. Fundurinn hvetur aðildarsveitarfélög að styðja við áframhaldandi vinnslu verkefnisins og innleiðingu þeirra verkferla og verkfæra sem út úr henni koma.

Gjaldtaka af ferðamönnum
Aðalfundur SSA haldinn á Djúpavogi 2. og 3. október 2015 telur óspillta náttúru landsins fágæta auðlind. Verndun hennar og sjálfbær nýting er eitt brýnasta verkefni samtímans. Fundurinn skorar því á stjórnvöld að koma á gjaldtökukerfi fyrir ferðamenn í samráði við hagsmunaaðila. Fjármunum sem með þessu skapast verði veitt áfram til sveitarfélaganna vítt og breitt um landið til að standa straum af skipulagsvinnu í tengslum við ferðamannastaði og jafnframt uppbyggingu slíkra staða og innviða samfélaganna. Þetta á ekki síst við um uppbyggingu nýrra áfangastaða. Með þessu er hægt að mæta því mikla álagi sem er á mörgum vinsælum ferðamannastöðum og gera þá þannig úr garði að ekki hljótist af spjöll vegna ágangs.

Stjórn hreindýraveiða
Aðalfundur SSA haldinn á Djúpavogi 2. og 3. október 2015 hvetur ráðherra umhverfismála og alþingismenn til að beita sér fyrir því að umsjón með stjórn hreindýraveiða eflist enn frekar á Austurlandi. Fundurinn skorar jafnframt á ráðherra umhverfismála að tryggja umtalsvert meira fé til rannsókna á vegum Náttúrustofu Austurlands, þannig væri lagður traustari grunnur að stjórnun hreindýraveiða. Hreindýr eru auðlind sem fyrirfinnst aðeins á Austurlandi og því telur fundurinn eðlilegt að öll umsýsla og stjórnun sé staðsett í landshlutanum og fjármagn vegna þessa málaflokks.

Málefni aldraðra
Aðalfundur SSA haldinn á Djúpavogi 2. og 3. október 2015 skorar á ráðherra velferðarmála að vinna náið með sveitarfélögum að skipulagi þjónustu við aldraða. Málefni aldraðra verða sífellt umfangsmeiri, öldruðum fer fjölgandi og er umsjón þess málaflokks að mörgu leyti best komin í höndum sveitarfélaganna. Hér er um mikilvæga nærþjónustu að ræða, mikil skörun er í núverandi þjónustu og mikilvægt

að samfella sé í þjónustu á vegum ríkis og sveitarfélaga. Grundvallaratriði er að ábyrgð hlutaðeigandi sé skýr, nægt fjármagn fylgi verkefninu og kröfur um þjónustu séu kostnaðarmetnar fyrirfram.

Aðgengi að geðheilbrigðisþjónustu
Aðalfundur SSA haldinn á Djúpavogi 2. og 3. október 2015 skorar á heilbrigðisyfirvöld að setja skýra stefnu og tryggja gott aðgengi að úrræðum í geðheilbrigðismálum í samstarfi við þá félagsþjónustu sem sveitarfélögin veita. Brýnt er að bæta aðgengi að geðheilbrigðisþjónustu en hvorki er til staðar göngudeild geðdeildar né eru fastir starfandi geðlæknar á Austurlandi. Á þetta jafnt við í málefnum barna og fullorðinna.

Verkaskipting heilbrigðiseftirlits sveitarfélaga og eftirlitsstofnana á vegum ríkisins
Aðalfundur SSA haldinn á Djúpavogi 2. og 3. október 2015 skorar á ríkisvaldið að marka þá stefnu að Umhverfisstofnun og Matvælastofnun verði breytt í stjórnsýslustofnanir og dregið úr eftirlitshlutverki þeirra. Heilbrigðiseftirliti verði falið sem mest af eftirlitsverkefnum á grunni reglugerða og leiðbeininga. Heilbrigðisfulltrúar eru sérfræðingar í eftirliti og geta sinnt eftirlitsverkefnum í nærumhverfi sínu á hagkvæman hátt. Umhverfisstofnun og Matvælastofnun verði veitt rými og fjármagn til að sinna samræmingarhlutverki, samskiptum við systurstofnanir í öðrum löndum og vinnu fyrir ráðuneytin, m.a. endurskoðun reglugerða sem er orðið afar brýnt verkefni.

Stjórnvöld þurfa að nýta betur mannauð og aðstöðu sem er til staðar í landshlutanum í stað þess að senda starfsmenn með ærnum tilkostnaði frá miðlægum stofnunum.

Starfsmenn stofnana sem eru staðsettar og reknar á landsbyggðinni og af sveitarfélögunum eru vel til þess fallnir að sinna verkefnum úr nærumhverfi í stað þess að senda fólk landshluta á milli.

Heilbrigðisþjónusta
Aðalfundur SSA haldinn á Djúpavogi 2. og 3. október 2015 skorar á yfirvöld velferðar- og fjármála, Alþingi og ríkisstjórn Íslands að standa vörð um þá heilbrigðisþjónustu sem nú er veitt í landshlutanum og bætt verði úr þar sem þjónusta er ekki viðunandi. Fundurinn lýsir yfir eindregnum vilja sveitarfélaga á Austurlandi að koma að vinnu við framtíðarþróun og skipulag heilbrigðisþjónustu í landshlutanum, t.a.m. hvað varðar sérfræðiþjónustu og aðkomu sjúkratrygginga.

Treysta verður rekstrargrunn heilbrigðisþjónustunnar eftir langvarandi niðurskurð og hagræðingu. Sýnt hefur verið fram á að flutningur heilbrigðisþjónustu úr landshlutanum eykur kostnað allra skattgreiðenda. Heilbrigðisþjónusta í nærumhverfi er einn mikilvægasti grunnþáttur í þjónustu við íbúa, ekki síst á jaðarsvæðum, þar sem samgöngur eru erfiðar og því verða stjórnvöld að taka tillit til þeirra staðhátta sem einkenna Austurland þegar framlög til heilbrigðismála eru ákveðin. Fundurinn varar sérstaklega við því að skert verði sú bráða-, sérfræði- og fæðingarþjónusta, sem nú er veitt í landshlutanum. Íbúar alls Austurlands eiga

skýlausan rétt, samkvæmt núgildandi lögum, á ásættanlegu aðgengi að heilbrigðisþjónustu eins og aðrir landsmenn.

Samstarf sveitarfélaga á Austurlandi
Aðalfundur SSA haldinn á Djúpavogi 2. og 3. október 2015 skorar á Samband íslenskra sveitarfélaga og innanríkisráðuneyti að setja þegar af stað vinnu til að móta hugmyndir að lýðræðis- og stjórnkerfi svo hugmyndir um frekari sameiningu sveitarfélaga geti orðið að veruleika. Umtalsverður árangur hefur náðst í samstarfi sveitarfélaga á Austurlandi. Mikilvægt er að sveitarfélögin haldi áfram að leita leiða til að auka samstarf á ýmsum sviðum, íbúum landshlutans til hagsbóta.

Lögreglustjóraembættið á Austurlandi og embætti Sýslumannsins á Austurlandi
Aðalfundur SSA haldinn á Djúpavogi 2. og 3. október 2015 harmar að umdæmismörk lögregluembættisins á Austurlandi hafi verið breytt frá því sem kynnt var í drögum að reglugerð. Ljóst er að þessi breyting veikti uppbyggingu lögregluembættisins á Austurlandi. Fundurinn skorar á stjórnvöld að standa við fyrirheit um að efla hin nýju sýslumanns- og lögreglustjóraembætti með flutningi verkefna sem munar um og tryggja þeim fjármagn til að þau geti sinnt verkefnum sínum í þessum víðfeðma landshluta.

Aðstaða lögreglunnar á Seyðisfirði
Aðalfundur SSA haldinn á Djúpavogi 2. og 3. október 2015 skorar á þingmenn og ráðherra innanríkismála að sjá til þess að tryggt verði fjármagn á fjárlögum ársins 2016 til byggingar lögreglustöðvar á Seyðisfirði og ráðningu lögreglumanna þar.

Tekjustofnar sveitarfélaga
Mikilvægt er að renna styrkari stoðum undir tekjustofna sveitarfélaga. Útgjöld sveitarfélaga hafa vaxið og verkefnum fjölgað, en tekjuliðir hafa ekki fylgt þeirri þróun. Mikilvægt er að sveitarfélög fái aukna hlutdeild í heildarskatttekjum samfélagsins. Ýmsar atvinnugreinar, s.s. ferðaþjónusta, skapa tekjur í heimabyggð en kalla einnig á aukin útgjöld, bæði við ferðamannastaði og við ýmsa innviði samfélagsins. Því beinir fundurinn því til stjórnvalda og Sambands íslenskra sveitarfélaga að taka til athugunar á hvern hátt styrkja megi almennan tekjugrundvöll sveitarfélaga svo þau geti sinnt lögbundnu þjónustuhlutverki sínu á sómasamlegan hátt.

Framtíðarsýn fyrir Austurland
Aðalfundur SSA haldinn á Djúpavogi 2. og 3. október 2015 leggur til að nú þegar verði hafin vinna á vettvangi Sambands sveitarfélaga á Austurlandi við að móta sameiginlega framtíðarsýn fyrir Austurland með víðtækri þátttöku allra íbúa, kjörinna fulltrúa og þingmanna kjördæmisins.

Fenginn verði utanaðkomandi ráðgjafi til þess að leiða vinnuna um sameiginlega framtíðarsýn, með það að markmiði að Austfirðingar allir geti með sem víðtækastri sátt horft til framtíðar í málefnum landshlutans og aukið þannig samkeppnishæfni hans enn frekar. Með sameiginlegri framtíðarsýn mun sparast ómældur tími

sveitarstjónarfólks og þingmanna við ákvörðunartöku um mikilvæg og krefjandi málefni landshlutans á hverjum tíma, s.s. á vettvangi heilbrigðis-, samgöngu- og menntamála svo fátt eitt sé nefnt. Horft verði á innviði samfélagsins, sem nú eru til staðar, með það að markmiði að efla þá enn frekar.

Fundurinn felur stjórn SSA að vinna að nánari útfærslu með hliðsjón af þeim kröftum sem liggja í samstarfi á Austurlandi, m.a. með starfsemi Austurbrúar.

Ályktanir um byggða- og atvinnumál

Samningur um sóknaráætlun
Aðalfundur SSA haldinn á Djúpavogi 2. og 3. október 2015 fagnar þeim áfanga sem náðist við undirritun nýs samnings um sóknaráætlun til fimm ára. Fundurinn fagnar því einnig að staða sóknaráætlunar hafi verið tryggð í nýjum lögum um byggðaáætlun og sóknaráætlanir.

Það er hins vegar ljóst að ef markmið samningsins eiga að nást er algjört grundvallaratriði að ríkisvaldið leggi umtalsvert meira fé til samningsins og þá ekki síst til að standa straum af umsýslukostnaði sem leiðir af kröfum ríkisins til landshlutanna.

Störf á vegum ríkisins á Austurlandi
Aðalfundur SSA haldinn á Djúpavogi 2. og 3. október 2015 leggur áherslu á að eitt af megin verkefnum SSA á næstu árum verði, í samstarfi við ríkisvaldið, að standa vörð um og fjölga opinberum störfum á Austurlandi. Þessi áhersla er í fullu samræmi við byggðaáætlun og stefnu stjórnvalda um tilfærslu opinberra starfa. Mikilvægt er í þessu samhengi að nýta breytingar í ríkisrekstri til að ná þessu markmiði og þá um leið að ná fram hagkvæmari lausn fyrir ríkisvaldið.

Rekstur upplýsingamiðstöðva
Aðalfundur SSA haldinn á Djúpavogi 2. og 3. október 2015 telur að upplýsingamiðstöðvar séu afar mikilvægur þáttur í að fjölga áfangastöðum ferðamanna, vísa þeim leið og tryggja góða umgengni um landið. Því skorar fundurinn á stjórnvöld að auka fjármagn til upplýsingamiðstöðva á Austurlandi þannig að þeir fjármunir dugi til að þjónusta ferðamenn og auka öryggi þeirra allt árið. Fundurinn hvetur hagsmunaaðila á borð við sveitarfélög, Austurbrú og Vatnajökulsþjóðgarð til að hafa samráð um það hvernig þessum málaflokki verði best fyrirkomið í landshlutanum.

Skattar á raforkuframleiðslu
Aðalfundur SSA haldinn á Djúpavogi 2. og 3. október 2015 telur að leggja eigi áherslu á að breyta skattlagningu á orkuframleiðslu og orkumannvirki þannig að sveitarfélög á áhrifasvæðum virkjana og annarra orkumannvirkja njóti arðs af þeim. Fundurinn telur að slík breyting sé nauðsynlegur liður í því að hámarka þjóðararð af nýtingu náttúruauðlinda.

Flutningskerfi raforku
Aðalfundur SSA haldinn á Djúpavogi 2. og 3. október 2015 krefst þess að stjórnvöld styrki flutningskerfi raforku sem ekki hefur staðið að fullu undir hlutverki sínu. Undanfarin ár hefur óstöðugleiki háð starfsemi fyrirtækja á Austurlandi sem reiða sig á raforku við starfsemi sína.

Nýir orkukostir
Aðalfundur SSA haldinn á Djúpavogi 2. og 3. október 2015 hvetur til þess að kannaðir verði nýir kostir til raforkuframleiðslu á Austurlandi, svo sem með nýtingu vindorku eða sjávarfalla. Fundurinn leggur þó jafnframt ríka áherslu á nauðsyn þess að ríkisvaldið endurskoði lög og reglur um raforkuframleiðslu. Þannig fari uppbygging nýrra raforkukosta fram eftir skýrum reglum sem tryggja hagsmuni sveitarfélaga og íbúa með fullnægjandi hætti.

Innflutningsbann Rússa og áhrif þess á sjávarbyggðir
Aðalfundur SSA haldinn á Djúpavogi dagana 2. og 3. október 2015 lýsir yfir þungum áhyggjum af þeirri stöðu sem komin er upp í kjölfar viðskiptabanns Rússlands á íslenskar sjávarafurðir. Því skorar fundurinn á íslensk stjórnvöld að hafa hagsmuni sjávarbyggðanna og störf til sjós og lands í huga í öllum sínum gjörðum á næstunni. Íslenskur sjávarútvegur er ekki aðeins ein af grunnstoðum margra sveitarfélaga heldur einnig Íslands alls og þess fjöreggs verður að gæta vel. Skorar því fundurinn á íslensk stjórnvöld að endurmeta afstöðu sína til málsins enda hagsmunir gríðarlegir, mörg störf í húfi fyrir íbúa landshlutans og fyrirliggjandi mikil tekjuskerðing fyrir viðkomandi sveitarfélög.

Ályktanir um mennta- og menningarmál

Menntamál
Aðalfundur SSA haldinn á Djúpavogi 2. og 3. október 2015 leggur áherslu á að fjölbreytt og góð menntun standi nemendum til boða á öllum skólastigum á Austurlandi. Mikilvægt er að gæði og metnaður séu höfð að leiðarljósi í öllu skólastarfi og að ríki og sveitarfélög móti sér sameiginlega sýn í málaflokknum. Fundurinn skorar á mennta- og menningarmálaráðuneytið að vinna við aðgerðaáætlun í menntamálum í framhaldi af útgáfu Hvítbókar ráðherra verði unnin í nánu samstarfi við sveitarfélögin enda ljóst að ýmissa breytinga er að vænta í málaflokknum sem munu snerta sveitarfélögin verulega.

Leik-, grunn- og tónlistarskólar
Aðalfundur SSA haldinn á Djúpavogi 2. og 3. október 2015 áréttar að gott starf í leik- og grunnskólum er lykilatriði til að samfélög geti þrifist og dafnað. Mikilvægt er að samstaða og stuðningur sé í samfélaginu um það. Fundurinn hvetur starfsmenn og stjórnendur leik- og grunnskóla í landshlutanum til aukins faglegs samstarfs með það fyrir augum að efla skólastarf. Sömuleiðis hvetur fundurinn til þess að tónlistarskólar auki samstarf sitt því þannig má styrkja fjölbreytt námsframboð og að nemendur fái

kennslu samkvæmt námsskrá. Einnig telur fundurinn brýnt að fundin verði lausn á stöðu þeirra nemenda sem stunda nám á framhaldsstigi í tónlist á landsbyggðinni.

Menntun á framhaldsskólastigi
Aðalfundur SSA haldinn á Djúpavogi 2. og 3. október 2015 hvetur stjórnvöld til að tryggja nægjanlegt fjármagn til reksturs framhaldsskóla á Austurlandi. Sérstaklega er brýnt að ljúka við endurmat verknáms og að til hliðsjónar verði haft þjóðhagslegt mikilvægi þess. Mikilvægt er að austfirskum ungmennum bjóðist fjölbreytt nám sem stenst samanburð við það besta sem gerist. Þá er ekki síður mikilvægt að á Austurlandi sé boðið upp á nám sem tengist þeim fjölbreyttu möguleikum sem svæðið býður upp á til framtíðar. Fundurinn hvetur til áframhaldandi aukins samstarfs milli framhaldsskóla á Austurlandi og milli framhaldsskóla og framhaldsfræðslu með það að markmiði meðal annars að auka námsframboð. Fundurinn hvetur skólastjórnendur jafnframt til að standa að öflugri kynningu, innan og utan landshlutans, á því ágæta starfi sem í þeim fer fram.

Háskólamenntun og rannsóknir
Aðalfundur SSA haldinn á Djúpavogi 2. og 3. október 2015 ítrekar fyrri ályktanir um að verulega hallar á Austurland í háskóla- og rannsóknastarfsemi á vegum ríkisins. Þetta er algjörlega óviðunandi staða og fundurinn krefst þess að aðstaða Austurlands í þessum málaflokki verði sambærilega við það sem gerist í öðrum landshlutum, en í þeim samanburði er Austurland á botninum svo miklu munar. Auk þess er mikil þörf á dreifsettri þjónustu á Austurlandi þar sem þar eru margir byggðakjarnar, vegalengdir eru miklar og vetrarumferð erfið og hættuleg og menntunarstig á Austurlandi er einnig undir landsmeðaltali. Það er því ekkert sem rökstyður að Austurland þurfi minna fé til þessara mála en þessi samanburðarsvæði. Þvert á móti benda allir þættir til að það sé sérstaklega kostnaðarsamt að veita þessa þjónustu á Austurlandi og að þörfin fyrir hana sé þar mikil.

Skorað er á stjórnvöld að auka hlut Austurlands í háskóla- og rannsóknastarfsemi á vegum hins opinbera með því að fjölga opinberum rannsóknatengdum störfum á svæðinu.

Fjarnám á háskólastigi
Aðalfundur SSA haldinn á Djúpavogi 2. og 3. október 2015 skorar á háskólastigið að móta sér skýrari stefnu varðandi fjarnám og fjölga þeim námsleiðum sem í boði eru í fjarnámi og skipulagi þess þannig háttað að það sé raunhæfur kostur fyrir nemendur. Nemendur nýta sér í síauknum mæli möguleika til að stunda fjarnám í heimabyggð og fundurinn skorar því á ríkisvaldið að veita auknum fjármunum í aðstöðu og stuðning við þessa nemendur heima í héraði til að auðvelda þeim að sækja sér nám við skóla hér á landi og erlendis.

Framhaldsfræðsla
Aðalfundur SSA haldinn á Djúpavogi 2. og 3. október 2015 skorar á stjórnvöld að auka möguleika fólks á vinnumarkaði til að sækja sér endurmenntun heima í héraði.

Nauðsynlegt er að þær stofnanir sem til staðar eru í landshlutanum séu nýttar og styrktar til eflingar þessa skólastigs.

Menningarmál

Aðalfundur SSA haldinn á Djúpavogi 2. og 3. október 2015 telur mikilvægt að það faglega starf sem byggt var upp með menningarsamningi Austurlands verði viðhaldið. Fundurinn hvetur því stjórn SSA til að beita sér af afli í viðræðum um að tryggja fast fjármagn til menningarmála á svæðinu til framtíðar. Mikilvægt er að ekki verði hvikað frá kröfum varðandi reiknireglu um skiptingu fjármagns sem tekur tillit til fjarlægðar frá sameiginlegum menningarstofnunum og landfræðilegra aðstæðna innan svæðis.
Fundurinn hvetur jafnframt sveitarfélög til að líta ekki einungis á brottflutning sem atgervisflótta heldur brottflutta sem auðlind sem má nýta. Auk þess skoði sveitarfélögin hvernig samfélagið getur skapað sterk tengsl sem hvetur brottflutt fólk til að leggja heimahögum sínum lið.

Menningarmiðstöðvar

Aðalfundur SSA haldinn á Djúpavogi 2. og 3. október 2015 ítrekar mikilvægi þess að fjármagni verði áfram veitt til menningarmiðstöðva á Austurlandi, lykilstofnana í austfirsku menningarlífi. Undanfarin ár hefur hlutfallslega dregið úr framlagi ríkisins til miðstöðvanna á sama tíma og sveitarfélögin hafa aukið sinn hlut. Nauðsynlegt er að ríkið viðurkenni sérstöðu þeirra og mikilvægi með auknu fjárframlagi.

Varðveisla menningarminja

Aðalfundur SSA haldinn á Djúpavogi 2. og 3. október 2015 hvetur ríki og sveitarfélög til þess að huga meira að menningarverðmætum í héraði og reyna að tryggja sem best að mikilvægum menningarminjum verði ekki raskað. Menningartengd ferðaþjónusta er mjög vaxandi í landshlutanum og er varðveisla menningarminja, svo sem endurgerð og vernd gamalla húsa, nausta og fiskimiða mjög þýðingarmikill þáttur í uppbyggingu þessarar vaxandi atvinnugreinar.

Starfsemi RÚV á Austurlandi

Aðalfundur SSA haldinn á Djúpavogi 2. og 3. október 2015 skorar á RÚV ohf. að tryggja öfluga fréttamiðlun frá Austurlandi. Styrkja þarf bæði fréttaþjónustu, með ráðningu starfsmanns í fullt starf til viðbótar við þann sem fyrir er, og dagskrárgerð í landshlutanum svo tryggja megi sem best þáttagerð af svæðinu og síðast en ekki síst vandaðan fréttaflutning.